

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 16 Iunie st. v.

Diua de astăzi este în stare de a dispune pe ori ce Român bun, mai ales de legea greco-orientală, la contemplațiuni intristătoare.

Sunt unsprezece ani de când în diua a 16 a lunii lui Iunie un soare incontestabil al Românilor era în agonia apunerii.

Cugetele triste, care ne cuprind astăzi ne găsește în nise împregiurări, ce măresc durerea a ori cărei inimi neîmpetrite, care n'a uitat cu totul ce este sentimentul.

Sunt numai vre-o câteva zile de când am vădit publicându-se o Representațiune, votată de sinodul arhidiecesan, mai întâiu în organul creat de fericitul arhieru Andreiu spre a fi armă și scut poporului român; acum însă, printr'o zăpăceală de zel servil, trecut în serviciul guvernului unguresc. Representațiunea s'a putut ceti și în coloanele acestui țiar.

Întregă cum e reprezentațiunea dispune pe cetitorul atent a fi posomorit și pare că a fost un destin, ca glasul acestui clopot lugubru să se audă tocmai în ajunul zilei fatale și de tristă aducere aminte pentru Români.

Reposatul întru fericire, marele Andreiu bar. de Șaguna, n'a fost numai arhipăstor credincios al turmei și conducător circumspect al Românimeii, el precum era econom bun pentru sine a fost econom național pentru poporul român din Transilvania preste tot și în special pentru poporul încredințat șișei spre arhipăstorie. De aceea încă pe timpul când, în special pentru biserica română gr.-orientală, era foarte dificil a exopera ceva, și-a ținut: la ridicarea morală a poporului se cer și mijloace materiale. Prin cruțare și economii, prin exemple bune și prin încurajări cu cuvântul, scris și nescris, a întemeiat fonduri din nimica și întru cât a vădit că fondurile întemeiate de dînsul nu ajung pentru acoperirea trebuințelor celor numeroase, au recurs și la stat, rugându-l să vină și el într'ajutorul cetățenilor, cari dau bani și brațe în folosul statului de seculi, fără altă recompensă, decât a prigonirilor celor mai aspre. Și cu toate că atunci nu era libertate și constituționalism, precum ni se spune mereu că este astăzi, printr'un rescript împăratesc din 29 Maiu 1861, pentru îmbunătățirea sorții preoțimeii gr.-orientale române din Transilvania, s'a dat din visteria statului un ajutor de 24,000 + 1000 fl. pentru seminarul teologic-pedagogic gr.-or. român din Sibiu.

Ajutorul, în puterea rescriptului se împărțea preoțimeii lipsite în fiecare an, în luna lui Maiu, pe cât se putea ajunge. Aceasta o ținem pentru cei ce nu știu, că cu suma de 24,000 fl., ori cât erau de mici sumele de distribuire, nu s'au putut ajuta într'un an mai mulți, decât cam a treia parte din preoțimea arhidiecesei gr. or. române. Împărțirea era dată prin rescriptul împă-

rătesc arhipăstorului și consistorului, fără altă țermurire decât că după ce se efectua împărțirea, cuițanțele celor împărțâși se trimiteau ministerului. Aceasta o scim din informațiuni foarte demne de credință.

Modul arătat de împărțire a durat până la 1875.

După doi ani dela moartea întru fericire repostatului și în anul cel dintâiu al arhipăstoriei metropolitului gr. or. român actual, fără de nici un incident, fără de nici un motiv, d-l Trefort, actualul ministru de culte al Ungariei, surprinde pe consistoriul arhidiecesan și pe creștinii arhidiecesei gr. or. române din Transilvania cu măsuri nouă pentru împărțirea ajutorului de stat. Măsurile venite așa ca din senin au fost cu atât mai surprințătoare cu cât ele au schimbat basa dispozițiunii împăratesci dela 1861. Dovada este în dispozițiunea ministerială din 1883.

Sinoadele arhidiecesane gr.-or. române, precum se poate ceti în actele lor, n'au stat cu mâinile în sân. Toate opiniile sinoadelor însă au ramas cuvinte resonate în vânt și literă moartă pe hârtie, fiindcă arhipăstorul chemat să execute hotărârile sinoadelor n'a aflat într'un șir lung de ani timpul „oportun“ spre a face ceva.

Resultatul „inoportunității“ ni'l arată reprezentațiunea votată de sinodul din anul acesta El se poate resuma în cuvintele: Din rău în mai rău.

Acei Români, cari vor fi cugetat serios asupra aniversării de aji, cu durere își vor fi adus aminte, că un favor atât de considerabil, dat de Monarch în timpuri grele Românilor și care a fost, cum am țice, rădăcina din care au încolțit și alte ajutoare pentru biserica gr.-orient. și chiar și pentru alte biserici: la doi ani, după scoborirea exoperatorului în mormânt, se înceapă a se scobori și favorul în mormântul său și biserica se stea înmărmurită și se nu poată țice decât ca paralisatul: „Doamne om nu am!“

Sinodul arhidiecesan din 1874 a făcut vot solemn, că va urma principiile și va susține instituțiunile neuitatului Șaguna. Sinodul arhidiecesan din 1875 a făcut același vot solemn.

Un an a ținut arhipăstoria repostatului Ivacicovici. În timpul acest scurt s'au făcut încercări de a distruge votul solemn al sinodului dar n'au succes. În anul cel dintâiu al arhipăstoriei metropolitului actual încercări nu s'au făcut, dar abateri dela votul solemn. Ajutorul fu atacat; nu s'a găsit atunci și de atunci încoace „timp oportun“ de a executa votul corporațiunilor bisericesci, încredințate conducerei înalt preasfinției sale actualului metropolit.

Acum, este adevărat, că s'ar pără a se vedea oare care energie. Resultatului acestei energii, ne temem, că, chiar fiind ea serioasă, i se va pune în cale un semn al întrebării, la spatele cărui va apăre un teribil: „Prea târziu!“

Dee D-țeu să nu fie cum vedem noi că este!

Am țis că pe creștinii arhidiecesei române gr. or. și pe consistorul acesteia i-a surprins lovitura d-lui ministru Trefort. Aceasta se vede din atitudinea ce au luat-o îndată. Sinoadele din anii următori au fost foarte neplăcut atinse de atitudinea ministerială. Aceasta se vede din actele lor. Sbuțumarea lor, care a dovedit nu numai surprinderea neplăcută, dar și voința să facă ceva, s'a zădărnicit numai de lipsa unui „timp oportun“, în care ar fi trebuit să se facă ceva.

Este o întrebare, nu de prisos, dacă înalt preasfințitul a fost sau n'a fost între cei surprinși de măsura ministerială încă dela 1875?

Dacă a fost între cei surprinși, ne mirăm că i-a trebuit nouă ani de reculegere și de căutare a unui timp „oportun“ ca să facă ceva și în urma urmelor a ales pre cel mai inoportun. Dacă însă n'a fost între cei surprinși, cu alte cuvinte, dacă a știut ceva și fără dar profetic, ne mirăm cum de nu s'a pus în calea rului înainte de a se crea răul?

De cumva ne aducem bine aminte, în sinodul arhidiecesan din estimp, un deputat a dat expresiune ideii celei din urmă din alternativa noastră. Deputatul a presupus că în cualitatea înalt preasfințitului metropolit de consiliar intim al Majestății Sale putea să aibă cunoscința, că ajutorul de stat este amenințat și așa, înainte de dispozițiunile cele noue, să fi pășit cu consistorul și cu sinodul contra intențiunii ministeriale. Înalt preasfințitul metropolit ar fi reflectat, că de cualitatea unui consiliar intim nu este legat darul profetic, ca să știe înainte ce se va întâmpla. Nimerit fu respunsul intercalat a altui deputat: că Șaguna, ca consiliar intim scia, și pe timpul lui nu se întâmpla așa ceva.

Fie cum va fi, ministrul a luat sęcurea în mână, a început a lovi și a lovit mai întâiu la rădăcina ajutoarelor, cari, deși materiale, formează și ele o columnă a edificiului bisericesc.

Succede dărămarea acestei colonne: dibaciul ministru își va continua opera destructivă și aji aici, mâne dincolo, aji la unii, mâne la alții, dar tot la Români, va căuta să ne lase pe toți ear fără cooperi și fără căpătâiu, ca înainte de 1848, pentruca să ni se pară cu atât mai atrăgătoare apoi brațele deschise ale maghiarisării.

Românii însă vor face foarte bine, dacă în indiferența lor nu vor mai merge așa departe, ca să fie mereu surprinși de „amicii“ lor ce vor să-i „fericească“. Fără să aștepte „timp oportun“, să facă „timp oportun“, pregătindu-se a merge la Tron de câte ori ved că-i amenință vre un pericol dela administrațiunea superioară și supremă, de unde ar fi în drept a aștepta scut contra pericolelor. Credem că nu mai e lipsă de multă con-

vingere, sîntem prea convinși, că numai acolo mai e scăpare în monarhia austro-ungurescă. Convingerea aceasta o împărtășesc și alții și au început a o și pune în lucrare.

Revista politică.

Sibiu, 16 Iunie st. v.

Este greu a face pe placul fiecărui. Nici opoziția din Francia, nici opoziția din Englitera nu este mulțumită cu arangia-mentul încheiat între guvernul francez și cel englez. Și una și alta pretinde, că guvernul a sacrificat interesele țerei. În realitate n'are nici una dreptate. Că guvernele și-au făcut concesiuni, este adevărat. Dar nici nu se putea altfel, aceasta este tocmai natura ori-cărui compromis. Guvernului francez i se impută, că a renunțat la condominiu, dar condominiu de fapt de mult încetase de a mai exista. În urma succeselor militare ce trupele engleze au avut în Egipt, Englitera devenise în adevăr singura stăpână preste Egipt și ea ar fi și ramas, dacă n'ar fi venit încureăturile actuale atât politice cât și financiare ale Egiptului. Guvernul englez vădend și recunoscend gravitatea situațiunii a crețut de a sa datorie de a convoca o conferență pentru regularea finanelor egiptene. De sine se înțelege că spre a ajunge la acest scop guvernul englez trebuia să părăsească calea exclusivistă urmată mai nainte în Egipt și să caute prin concesiuni a se apropia de marile puteri europene. Dintre toate aceste puteri cea mai interesată este Francia. Prin urmare înțelegerea cu ea trebuia să se facă mai întâiu. S'a și făcut. Englitera va ave preponderanța în conducerea finanțelor egiptene, dar pentru aceasta au renunțat pentru totdeauna de a lua Egiptul sub protecțiunea sa și s'a angajat de a-și retrage până la anul 1888 trupele din Egipt. Încât privește partea financiară a cestiunii egiptene aceasta este lăsată la discrețiunea conferenței.

Graeca fides, nulla fides, se țicea în vechime, dar acum în loc de „graeca“ cu mai mult cuvânt s'ar putea țice „chinesica“. Abia mai acum câteva săptămâni s'a încheiat un compromis între Francia și China în privința cestiunii Tonking, și acum se anunță că vr'o 4000 de soldați chinezi regulați au atacat o coloană franceză de 700 soldați, care se afla în drum spre Langson. Nu mai remâne nici cea mai mică îndoială, că guvernul francez nu va lăsa să treacă aceasta fără să ceară reparație dela guvernul chinez, care umblă cu un ban în două pungi. Deja se afirmă că guvernul francez ar fi dat ordin reprezentantului francez din China, Patenôte, ca să meargă la Peking și să ceară satisfacțiune. Totodată admiralul Courbet a plecat cu două fregate spre nord spre a da mai multă gravitate pasului lui Courbet.

Resultatul alegerilor în Bulgaria n'a satisfăcut nici pe departe pe guvernul actual. Cu toate presiunile și influența administrativă guvernul n'a putut câștiga majoritatea absolută. În vederea acestui verdict nefavorabil al opiniunii publice, d. Zancov, actualul prim ministru a prezentat principelui demisiunea colectivă a cabinetului. Principele n'a luat încă nici o hotărîre în această privință și nici nu va lua până la întrunirea adunării naționale.

Presa spaniolă se ocupă mult în acest moment, de proiectele Franciei în privința Marocului.

Imparcial din Madrid conjură pe guvernul spaniol ca să se pună și să nu lase pe Franca a pune stăpânire pe cursul râului Malnia: „Căci, spune el, e vorba pentru Spania de o chestiune de securitate teritorială, și de libertatea mișcărilor sale în mările ce încungiu Peninsula.”

Imparcial adaugă că diplomația spaniolă trebuie să apere cu energie aceste chestiuni, fără ca totuși să se compromită în averturi periculoase, și dacă Spania nu poate evita ca Franca să pună mâna pe cursul Malniei, să primească atunci toate compensațiile.

Englitera se plânge de „intenționile” Franciei; sultanul Marocului s'a plâns deasemenea de faptul că Franca a luat protectoratul șerifului din Uazzan.

Lord Granville a declarat în camera lordilor, răspunzând lordului de la Warr, că n'a fost înștiințat că protecțiunea Franciei ar fi căutată de alți șeici. Lord Lyons și dl Waddington l-au asigurat în modul cel mai formal că șgomotele relative la proiectele de anexare sau de protecțiune ale Franciei în Maroc nu au nici un temei.

„Franca doresce, — țise Granville — a menține *status-quo*, și negocierile amicale existând actualmintre între Franca și Maroc se raporta numai la oare-cari părți de teritoriu din interiorul Marocului.”

Selagiu, 29 Iunie 1884.

Dare de samă

despre executarea concludului de activitate a conferenței generale din Sibiu pentru alegerile de ablegați la dieta din Budapesta în comitatul Selagiu.

Reîntorcându-se delegații dela conferența din Sibiu, de loc conchেমară alegătorii în toate 5 cercurile electorale pentru dare de samă.

Alegătorii în toate cercurile au primit cu bucurie și entuziasm programa reînnoită și concludsiunile conferenței generale, în executarea căroră aștepta instrucțiunile ulterioare a comitetului central comitatens executiv, care prin președintele Georgiu Pop încă era conchেমat la Zilah pe 16 a curintei.

Întrunindu-se comitetul central și constatându-se de nou, că deși noi Români în mare majoritate de $\frac{3}{4}$ părți formăm comitatul Selagiu și nu popor proletar, ci toți proprietari de pământ, cari după legea electorală din Ungaria ar avè să formeze majoritatea în toate 5 cercurile electorale, însă prin comisiunile — la cari nu se denumesc nici un membru român — conserii-toare și respective rectificatoare a listelor electorale sunt eliminați, până când neromânii sunt per capitem înscrși ca alegători; numai în cercul electoral a Cehului Silvaniei avem majoritatea absolută a alegătorilor de 1600 față de 500 Maghiari, Armeni și Jidani, ținându-se cont de împregiurările nefaste ale sistemului de stat actual, când de sus până jos cei cari manuează puterea sunt conjurați contra noastră și că locurile de alegere sunt puse tot în locuri neromâne nouă dușmănoase, pe unde le găsim pe la marginile cercurilor electorale în Zilah, Dioșod și Ceh, la depărtarea masei alegătorilor români de 30—60 kilometre, unde apoi pentru noi Români nu executarea alegerii, ci simpla însinuare a candidaturii este împreună cu pericolul vieții, — din aste motive s'au luat față de executarea concludselor conferenței generali următoarele decisiuni:

a) a se susține candidatura de deputat național a lui Georgiu Pop în cercul electoral al Cehului Silvaniei, pusă deja în adunarea electorală cercuală în 9 Iunie ținută în Basesci;

b) În cercul electoral al Tașnadului a efectui alegerea candidatului cu programa opozițională moderată, a contelui Alexandru Károlyi, care a cerut spriginul Românilor;

c) în cercurile electorale Zilah, Dioșod și Șinleu, unde candidații maghiari nici că au reflectat la alegătorii români, s'a sfătuit alegătorilor să rămână în abstinență.

Cu executarea concludselor s'au însărcinat comitetele executive cercuali, dela cari — din cauza defectuoaselor serviiți postale — încă n'am primit rapoartele detaiate; așa sîntem necesați în raportul acesta a ne mărgini numai la cele întemplate în cercul electoral al Cehului Silvaniei.

Mai înainte de a intra în descrierea detaiată a luptei electorale, pentru caracterizarea aceleia aflăm de lipsă a o stigmată în liniamentele generali și anume:

Maghiarii din cercul acesta în conțelegere cu guvernul vèdându-și inferioritatea lor atât materială cât și spirituală și numerică față de Români, s'au aliat cu Evreii, punând candidatura ne-maghiarului Neményi Ambrus, precum se țice mai nainte Evreu Neuman Ábrahám, până-și câștigă diploma de Maghiar cu 50 cruceri, redactor dela foaia oficioasă jidano-maghiară „Pester Lloyd” din Budapesta, ca așa să-și facă tovarășii pe toți sdremțoșii de Evrei din cercul electoral, apoi afară de fondul dispozițional și fondul „alianței evreesci.”

Asta au recunoscut-o preținșii conducători a Maghiarilor, Moni Gyula, fost deputat din partida opozițiunei extreme în cei 3 ani din urmă, care fiind interelat: „că cum se poate, că dînsul ca Maghiar cu programă opozițională extremă să aducă în cerc un Jidan străin cu programa tisztaistă? a răspuns pur și simplu: „mie-mi trebuie un om, care să-mi restituie cheltuelile de acum 3 ani; apoi mai bine de o sută de ori un Jidan decât un Român.”

Alt pretins conducător al Maghiarilor Benkő Gyula fiind apostrofat pentru candidatura lui Neményi, a răspuns publice:

„Noi Maghiarii nu putem să alegem față de Români, apoi și noi și poporul alegător fiind sărac și stors din toate puterile materiale prin sistemul de guvernare de acum nouă tuturor ne va pica foarte bine, ne vom ajuta mult, dacă din incidentul alegerii vom aduce în circulațiune în cercul electoral al Cehului 20—30 de mii de floreni, bani jidovesci.” — Astfel este morala politică a Maghiarilor peste tot și în special și aici la noi.

Și acum să intrăm în descrierea detaiată a luptei electorale.

Pușinii Maghiari aliați cu Armenii și Jidanii pe Neményi Ambrus în 5 Iunie îl primiră în locul electoral Cehu cu poartă de triumf și cu un ospet arangiat pentru toți, cari acurseră din toate părțile la tégul de săptămână, ce le-a costat 2000 fl., precum se țice a conto candidatului.

De atunci și până în ziua alegerii au urmat tot felul de terorizări, abus de putere a tuturor oficianților dela cel mai mic până la cel mai mare, din tovarășia căroră ca în totdeauna, așa și acum n'a putut să lipsească nici Episcopul Szabó Iános din Gherla, care prin secretarul seu Pordea a infestat și acum ca acum 3 ani pe devotații și bunii preoți cu nerușinatele sale pretensiuni de a conduce poporul alegător în partea lui Tiszsa.

Afară de asta au năvălit prin Jidanii numeroși, cari se află așezați în comunele rurale ca cărcimari și arendași, au început corupțiunile cu beuturi și bani, li se îmbiau alegătorilor să șadă la masă, să mănec și să bea până în ziua alegerii în restimp de 2 săptămâni fără ca să plătească; li se oferiau dela 5 până la 10 fl. pentru un vot, eară jușilor comunali și oamenilor economi mai de frunte, docenșilor și preoșilor dela 20—200 fl.

Și când au vèșut că cu toate mijloacele aceste infernali nu pot seduce pe bunii și credincioșii alegători români, s'au apucat sub pretextul de nimic, că agitează în contra întregității statului maghiar, și că așită popoarele unul în contra altuia, — a persecuta inteligența și imediat înainte de alegere cu 2—3 țile au deșinut prin gendarmi și escortat în temniță pe bravul preot din Asuagiul de jos Stefan Achim, au dat ordin de escortare în contra preoșilor Laurentiu Caba din Gorosleu, Petru Pop din Traniș, Vasiliu Gavriș din Odesci, Ioan Marcu din Nadiș, Petru Caba din Chend, Teofil Dragomir, teolog din Napradea.

Au deșinut pe proprietarul și învățătorul Petru Rob din Oarța de jos și pe Vasiliu Muntean, proprietar din Tamașeci; au luat sub investigare pe învățătorul Gavril Aluș din Babtia, pe Ioan Budelecan, învățător în Giurtelec, Petru Danciu, învățător în Chend și au lășit faima, că au să deșină și să escorteze pe toți preoșii și pe toți învățătorii, ca să intimideze și terorizeze pe alegătorii români; gendarmii au inundat cercul electoral, era de ajuns ca 2 inteligenși să convină ca să fie denunțați prin Jidani și apoi areștați.

Cu toate aceste cu viuă bucurie constatăm, că alegătorii români cu esceptiunea alor cel mult 50—60 de votași, parte servitori evreesci, parte oameni prăpădiți, beutori, între cari și unicul de-

plorabil și bețivul învățător din Ormeniș Ioan Pop, au rămas statornici și devotași sânteii cause naționale.

Era ceva sublim și măreț a vedè preoșii și învățătorii deșinuți, cum aceia cu inspirațiunea adevèrașilor martiri și tot de odată cu fală și resoluțiune românească urmau gendarmii la judecătorii și temnițele unguresci; până când bravele lor neveste, remase de ei pe a casă, coadunau și însuflețiau alegătorii prin comune și i conduceau la locul alegerii. — Dintre cele multe brave numim pe preoteasa din Asuagiul de jos Ileana Achim născ. Pop.

Cu un cuvânt toți Români și toate Românele dela mic până la mare și-au făcut datorința, și aci nu putem a întrelăsa a nu numi si a nu-i aduce și pe astă cale mulțămită bravei fiia a națiunei Elisa Cocian născ. Pop, soșia lui Florian Cocian advocat în Ceh, a căreia casă ospitală în tot deauna așa și acum în timpul mișcămintelor electorale a fost deschisă tuturor Românilor, cari au aflat acolo scut, încurajare și alimentare în butul barbarismului maghiar de terorizare atacându-i în două ronduri în timp de noapte casa, sfărmandu-i jalusinele și ferestrelle.

Nu voim dar să abusăm de paciența publicului cetitor cu detaierea mai departe a miserabilelor măsuri de terorizări și corteșiri maghiare-jidane-armenesci, cari și așa sunt tuturor cunoscute; trebuie însă să notificăm, că pe lângă toate aceste noi am mai avut să luptăm și cu elementele natūrale, ca și cum toți și toate s'ar fi conjurat în contra noastră.

Încă din ția de 17 a l. c. au început a se vèrsa în continuu ploii torențiali, în urma căroră s'au desfundat căile, au esundat toate văile și riurile într'un grad și măsură, de care bătrânii în restimp de 50 ani abia își mai aduc aminte să se fie întemplat, cari au dèrmat și dus toate podurile și au făcut comunicațiunea cu trăsuri imposibilă.

În butul acestora totuși alegătorii români și din comunele mai îndepărtate de pe sub codrul Selagiului, sub conducerea bravilor preoșii și învățătorii, cari mai remaseră liberi, s'au concentrat în preseara alegerii în comuna Basesci, situată în vecinătatea Cehului, — trecend văile esundate cu periclitarea vieții, luând cei tineri pe cei bătrâni în spate ca odinioară Aenea pe tatăl seu.

(Va urma).

„Opinca română”

societate pentru cultivarea naționalismului român în Austro-Ungaria.

Comisiunea înstituită pentru înființarea acestei societăți a subșternut spre aprobare domnului ministru regiu unguresc de interne următoarele statute votate la 1 Iunie a. c.

§ 1. Societatea poartă numele „Opinca română”. Reședința ei este Sibiu.

§ 2. Scopul societății este: susținerea, cultivarea și desvoltarea prin mijloace legale și morale a naționalismului român în ținuturile locuite de Români ale imperiului austro-ungar.

§ 3. Conform acestui scop societatea și membrii ei vor stărui:

a) ca în familiile și în casele românesci atât la țară ca și prin orașe să se vorbească, scrie și cetească românește;

b) să se cultiveze moravurile naționale românesci; musică, cântări, danșuri, sèrbări și alte datine și obiceiuri naționale românesci;

c) să se susțină și respective reintroducă portul național românesc, mai ales la populațiunea dela sate, pre unde s'a pierdut în decursul timpului.

§ 4. Societatea și membrii ei vor ajutama și promova învățământul public românesc în scoalele elementari și medii:

a) prin înființarea și ajutorarea de scoale confesionale române și îndestrarea cu mijloace de învățământ;

b) prin provederea scolarilor români dela ori-ce scoale publice cu cărți de scoală și de lectură românesci și prin înființarea de biblioteci scolare românesci;

c) prin darea de ajutoare și stipendii spre crescerea de învățători și învățătoare pentru scoalele elementare române confesionale.

§ 5. Spre salvarea față de ori-ce amalgamare a rasei române, societatea și membrii ei vor stărui ca numele de familie a acelor Români, cari susținându-și naționalitatea genetică au nume neromâne, să se schimbe pe cale legală în nume românesci.

§ 6. Membrii societății sînt:

a) membri fundatori, cari solvesc odată pentru totdeauna suma de 20 fl.;

b) membri ordinari, cari solvesc pe viață taxa anuală de 2 fl.;

c) membri ajutători, cari donează societății vre-o sumă de bani ori alte obiecte de valoare.

§ 7. Drepturile membrilor fundatori și ordinari sînt:

a) a purta numirea de onoare „Opincari” și amblema societății (scut vènat cu opinca de aur, de petea roșă);

b) a participa cu vot deliberativ în adunările generale ale societății la toate agendele de teia, și a se împărtași de toate beneficiile, cu vor satori pentru membrii societății.

§ 8. Datorințele membrilor sînt:

a) a solvi regulat taca anuală;

b) a observa mai întăiu ei înșiși în familiile (casele) lor cele preținse în §. 3, și a stărui ca toți amicii și cunoscuții lor asemenea să le observe;

c) a da cu tot zelul și energia mână de ajutor societății și comitetelor ei întru îndeplinirea celor înșirate în §. 4.

§ 9. Membru fondator și ordinar al societății poate fi fie-care cive român de stat din imperiul austro-ungar, care se obligă în scris a îndeplini datorințele normate în §. 8, și se va primi de membru din partea comitetului central al societății.

§ 10. Societatea are sigilul seu propriu, care poartă ca amblemă o opinca de aur în câmp vènat cu circumscripțiunea „Societatea opinca-rilor români.”

§ 11. Societatea prevede agendele sale:

a) în adunări generale;

b) prin un comitet central;

c) prin sobcomitetele înființându după trebuință în diferite puncte ale monarhiei austro-ungare.

§ 12. Adunarea generală se va ține odată pe an de regulă în locul residențial. Asupra eventualelor învitari pentru ținerea adunării generale în alt loc, decide comitetul central.

În casuri de mare importanță ori la cererea în scris alor 50 de membrii ordinari, comitetul central poate convoca adunare generală extraordinară, care e de a se publica cu 30 țile înainte și cu numirea obiectelor de pertractare.

§ 13. Adunarea generală:

a) alege pe funcționari și pe comitet;

b) revede și aproabă rașiociniile comitetului central, și statorcesc la propunerea comitetului bugetul pentru fiecare an viitor;

c) poate face modificări în statute dacă vor consimți $\frac{2}{3}$ ai membrilor ordinari.

§ 14. Ședințele adunării generale sînt publice. Ele sè conduc de președintele (vice-președintele) comitetului, ear pentru compunerea proceselor verbali se aleg doi notari.

§ 15. Pentru provederea afacerilor societății adunarea generală alege pe câte 3 ani: un președinte, un vice-președinte, un secretar, un cassar și un controlor, apoi un comitet central de 6 membri.

§ 16. Președintele reprezentează societatea față de jurisdicțiuni și de singuratic; asignează la cassa societății solvirile aplicade de comitet între marginile bugetului; subscrie dimpreună cu secretarul expedițiunile; pregătesce cu acesta raportul anual și după pertractare în comitet il așterne adunării generale; în fine conduce desbaterile în comitet și în adunarea generală.

La cas de împedecare, în toate aceste il suplinesce vice-președintele.

Secretarul prevede procesele verbali ale ședințelor comitetului și toate celelalte lucruri de concept, păstrează sigilul societății precum și toate actele ei.

Cassarul păstrează și administreează sub răspunderea personală banii societății și poartă rașiociniile aceleia; primesce pre lungă cuitanță tacesele anuali; esecută solvirile la asigmarea președintelui; poartă diar despre intrate și eșite și raportează comitetului din ședință în ședință despre starea cassei. Baniii societății se depun la vre-un institut public spre fructificare ținend cassarul la sine numai o sumă limitată prin comitet spre suportarea speselor curinte.

Controlorul contrasignează toate rașiociniile, cuitanțele și contracuitanțele, și e responsabil dimpreună cu cassarul pentru toate gestiunile de cassă.

Comitetul ține ședințele sale după trebuință la convocarea prezidiului. Cerând în scris trei membri convocarea, președintele e dator a convoca ședința. Comitetul conduce și dirige întreaga activitate a societății, pregătește și așterne adunării generale bugetul, proiecte și propuneri relative la scopul societății; acoardă în sensul bugetului ajutoare, stipendii, premii și altele; prevede procurarea, cumpărarea și distribuirea de cărți și mijloace de învățământ în sensul §-lui 4; ține în evidență lista membrilor și regulata solvire a tacselor; primesc membri noi și stă în contact continuu cu subcomitetele, ce se vor înființa spre executarea dispozițiilor luate.

§ 17. Din percepțiunile societății tacelele dela membri fondatori și 20% din toate celelalte intrate se capitalizează spre formarea unui fond permanent al societății, care va rămâne neattingibil pe cât timp va afla de bine adunarea generală. Toate celelate percepțiuni se folosesc în tot anul spre scopurile societății.

§ 18. Funcționarii societății nu primesc nice un felu de remunerațiune. Spesele de cancelari și de administrațiune se supoartă din casa societății.

§ 19. Desființarea societății o poate decreta adunarea generală dacă numărul membrilor va scăde sub 50.

Conclusul de desființare înainte de executarea lui e a se așterne înaltului minister regiu unguresc de interne.

În cazul acesta precum și la cazul de ori-ce altă desființare averea societății e a se împărți în părți egale metropoliilor române din Ungaria și Transilvania, celei greco-orientale și celei greco-catolice, cu aceea ca din capital se se formeze fundațiuni pentru ajutorarea tinerimei studioase române.

§ 20. Dacă societatea se va abate de la scopul seu precizat în statutele de față întru atât, ca prin continuarea activității ei se se periclitizeze statul seu interesele materiali ale membrilor, guvernul țării va fi îndreptățit a suspende activitatea ei, a ordina investigațiune ordinară și conform rezultatelor acesteia a îndatora societatea la stricta observare a statutelor, eventual a o desființa.

Sibiu 24 Iunie 1884.

Comisiunea ad hoc:

Georgiu Bariț. Iosif Sterca-Șulut.
Visarion Roman. Anania Trombițaș.

Onoraților domni preoți din cercul electoral al M.-Oșorheiului:

Anghel Valeriu — *Lechința*, Balint Ioan — *Sămarțin*, Bârsan Ioan — *Săncraiu*, Baci Zacharia — *Nazna*, Câmpean Ioan — *Oroiș*, Dumitru — *Cioaș*, Hârșan Nicolau — *Ernea*, Laslo Nicolau — *Sângiorgiu*, Matei Aron — *Sântana*, Mera August — *Mineș*, Morariu Petru — *Molomfaleu*, Mureșan George — *Hârțea*, Mureșan Toader — *Bazid*, Oprea Zacharia și Pop Filip — *Bond*, Pantea Ioan — *Riciu*, Pop Dionisiu — *Uieș*, Pop Petru — *Săbed*, Ratiu Ioan — *Șamșud*, Tătar Mihail — *Sântioana*, Vârhegyi Ioan — *Chimoriu*.

În conferința electorală a cercului de alegere M.-Oșorhei ținută în Riciu la 10/22 Aprilie ne-ați onorat cu mandatul a Vă reprezenta la conferința generală a partidei naționale române, și după cum sună plenipotența: „prelungă principiul solidarității a accepta în mod obligator pentru D-voastră toate conclusele aceleia.”

Nu fără de oare-care îngrijire ne-am supus acestui mandat; pentru-că sciam din perioadele trecute și prevedeam din cele ce se preparau acum, că ispitele în acel cerc electoral vor fi nenumărate, mari și vehemente. Am vădut cu ochii nostri doi oameni rătăciți chiar din sinul națiunii noastre, cari orbiți de interese personali erau aplecați a da pe un blid de linte onoarea și existența națiunii noastre.

Temerile noastre s'au îndeplinit. Acei doi dintre frații nostri, cari au participat la conferința din Riciu, și cărora noi le-am împărțit conclusele conferinței generale dela 1—4 Iunie a. c. din Sibiu, au frânt în modul cel mai neolial parola de Român dată la Riciu, și au umblat ca corteșii plătiți din sat în sat spre a vă seduce să desertați dela stindardul național, și să compromiteți solidaritatea și sânta cauză națională.

D-voastră ați resistat ispitelor și ați respins chiar terorismul cu bărbăția, ce se cuvine preoților români, cari de seculi merg cu crucea în mână în fruntea poporului spre apărarea sântelor sale drepturi.

Astfel ați făcut ca reprezentarea D-Voastre la conferința generală din Sibiu să ne serve de cea mai distinsă onoare.

Primiți pentru aceasta cea mai profund simțită a noastră mulțumită! Onoarea e a D-Voastre, ear noi vom păstra etern în inima noastră dulcea suvenire de a fi reprezentat bărbăți români, cari cunosc datorințele lor de onoare națională-patriotică.

Delegații cercului electoral al M.-Oșorheiului la conferința generală din Sibiu dela 1—4 Iunie 1884.

R. Fogarași.

A. Trombițaș.

CRONICĂ.

Parastasul pentru nemuritorul arhieru și părinte Andreiu bar. de Șaguna s'a celebrat astăzi la 10 oare a. m. după Sfta Liturghie de cătră Înalt Prea Sântia Sa domnul metropolit Miron Romanul cu asistența Preacuvioșiei Sale a domnului arhimandrit Nicolae Popea și a altor dignitari bisericesci, corul semina-rial executând cântarea funebră.

Scoală superioară de fete. În ședința sa de ieri comitetul central al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român a luat hotărârea a se clădi edificiul scoalei de fete în Sibiu. Edificiul va fi așezat în grădina caselor proprii ale Asociațiunii astfel, ca frontul să fie spre parcul orașului. Scoala va ave să cuprindă spațiu cel puțin pentru 40 interniste, 100 externiste și 8 clase. Pentru elaborarea planurilor detaliate și pentru modul organizării interne a acestui institut s'a ales comisiuni speciale, cari sânt avisate a se apuca fără amânare de lucru. Se crede, că comitetului îi va succeda a porni clădirea încă în decursul acestui an. — Primum cu bucurie această scire și dorim cât mai strălucit și grabnic succes.

Dela Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român, ni se scire în aceeași cestiune:

La adunarea generală a acestei asociațiuni, ținută dela 29 August, până la 1-a Septemvrie 1883 în Brașov, comitetul prezentase propunerea de a se institui sub auspiciile asociațiunii o scoală de fete. Adunarea întimpină cu plăcere această propunere, ce are de scop a da fetițelor române o creștere, care să nu fie numai la nivelul culturii de pe la alte institute bine organizate străine, ci tot odată să fie capabilă a strînge și mai tare legăturile, ce le ține unite de soarta poporului din care fac parte.

Scoala aceasta având de scop a zidi mai departe pe temeiul pus în scoalele primare din diferite localități, va să țiecă a completa educațiunea fetițelor, cari fac parte din clasa mai cultă a societății noastre, s'a numit scoală superioară; ea va corespunde întocmai categoriei de scoale numite în alte părți scoale civile. Și sântem prea convinși că ea răspunde unei înteițitoare trebuințe.

Comitetul asociațiunii fu deci însărcinat a face preparativele necesare pentru ca încă în acest an zidirea edificiului propriu de scoală să se înceapă pe arealul liber din grădina, ce aparține casei asociațiunii, dând spre parcul orașului. Lucrările pregătitoare sânt aproape terminate; comisiunea esmisă din sinul comitetului a prezentat în ședința de ieri părerea sa bine-motivată în cauza începerii zidirii și o schiță făcută de unul din cei mai talentați arhitecți din Sibiu.

Comitetul acceptând vederile comisiunii a dispus facerea planului de zidire,

a preliminarului de spese, a escrierei licitației pe basa planului și a preliminarului, ca astfel în timpul cel mai scurt să se poată începe zidirea însași.

Creдем că nu va fi Român, care să nu dorească din tot sufletul realizarea cât mai îngrabă a operei asociațiunii și eventual a tinde mână de ajutor, dacă trebuința va face. Bărbătesce înainte și D-șeu s'ajute!

Astăzi la 9 oare dimineața un public numeros și ales între cari Escel. Sa părintele Metropolit Miron Romanul, inspectorul reg. ung. și alți onorații s'au întrunit în localul scoalei de fete a reuniunii femeilor române din loc, pentru a asista la examenul prim al scoalei de fete, provădute acum și cu dreptul de publicitate. Răspunsurile micelor eleve au urmat cu siguranță și liniște, astfel că toți asistenții au ramas satisfăcuți. Dna vice-președintă a reuniunii și Escel. Sa părintele arhieriscop adresară, spre încheiere, cuvinte de încurajare pentru eleve și pentru tinera instituțiune.

Comisiunea pentru regularea granițelor ungare-române se întrunesc în 28 Iunie și-și va reînchepe lucrările acolo, unde au încetat în anul trecut, adică la Voinaga-Catunesci. Președintele comisiunii e tot d-l Gregor Beldi.

Cholera în Toulon. De alaltieri până ieri s'au ivit șapte casuri de moarte de cholera.

O comisie de 5 membri, compusă din dd. D. A. Laurian, Gr. Cerkez, D. Ionescu, Dr. Sergiu și Stefan Petrescu, a fost numită de consiliul comunal al Bucurescilor ca să aleagă locurile, pe care să se contruească scoli comunale, de ambele sexe.

Diarul „Le Mémorial diplomatique“ anunță că marchisul de Moral a fost numit trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al Spaniei la Bucuresci.

Armata franceză. Noua lege de recrutare pentru armata franceză e aproape votată. După cel mai însemnat articol al acestei legi, timpul de serviciu se împarte în patru perioade: serviciul activ, 3 ani; rezerva armatei active, 6 ani; serviciul armatei teritoriale, 6 ani, și în fine, rezerva armatei teritoriale, 5 ani. Peste tot douăzeci de ani de serviciu.

Legea e foarte severă în ce privește recrutarea. Toți tinerii valizi vor face, având vârsta, serviciul activ și restul; cei cari, împlinind serviciul activ de trei ani se vor mai angagia încă pe un an, vor fi obligați să stea în rezerva armatei active numai doi ani; cei cari vor fi suferit pedepse fac patru ani de serviciu.

Articolul 41 al legii, primit cu unanimitate, dă drept ministrului de resboiu să ție sub drapel pe soldați peste terminul de trei ani, dacă împregiurările o vor cere.

Reservele se alcătuesc după regiuni și subîmpărțirile lor.

Formidabilul aparat de resboiu, ce va fi nevoită să întrețină Franca după noua lege, va îngreuna foarte mult bugetul, și lumea se plînge de pe acum de greutatea sarcinilor publice. „Telegraful“.

VARIETĂȚI.

(Magnetetele în corpul omenesc.) Influența fizică a magnetelor este bine cunoscută astăzi. Modul însă cum un magnet poate determina paralisia, pentru a reduce sensibilitatea în punctele unde lipsește, eacă nisece cestiuni, la care știința n'a găsit încă un răspuns. Încă din anul 1779, Audry și Thouret, comisarii societății de medicină din Paris admiteau acțiunea magnetului; Maggiorani, dela 1860—1880, reluă și

urmă experiențele conchișând la o influență caracteristică a magnetelor asupra unor persoane.

E pozitiv, că apropierea unui magnet e de ajuns une-ori pentru a produce nisece fenomene de contractură, de sensibilitate, de somn, de amețală și modificări în circulațiunea sângelui. Efectul este fizic, adică material magnetul lucrează prin sine, dar efectul poate fi și de ordin psihic, adică imaginar. Căci se cunosc casuri, în care magnetul fusese înlocuit printr'o simplă bucată de fer, printr'o mică baghetă de lemn, și cu toate aceste fenomenele se produceau, negreșit sub influența imaginațiunii.

La spitalul Santo-Spirito din Roma, eminentul astronom Volpicelli, care fusese solicitat de medical șef să asiste la nisece încercări, provocă crise la mai mulți bolnavi scoțând din buzunar o bucată de fer; prin acțiune reflexă vederea ferului determinase accidente de o intensitate extra-ordinară.

Într'o ți se aretă lui Volpicelli un învățat, care suferia de o boală nervoasă și care era de o extremă sensibilitate față cu magnetismul. Dînsul se temea de apropierea unui magnet ca de foc. Acest învățat trebuia să presideze o întrunire științifică. Volpicelli, fără a-l preveni, ascunse magnetete foarte puternice în saltarul mesei dela birou, sub foliul, în toate părțile. Ședința ținu mai bine de două oare. Președintele era mai sănătos de cât ori când. Când se scula de pe fotoliul președintei, astronomul italian îl întrebă cum merge cu sănătatea. — Toate bine, țise el, cât se poate de bine. — Dar, adause rîdînd Volpicelli, nici-o-dată în viața d-tale n'ai fost încungiurat de mai multe magnetete. — Și-i povesti ce făcuse. Bolnavul manifestă imediat oarecare teamă ca și cum n'ar fi fost sigur, că era sănătos și turburări nervoase începură a se manifesta.

Imaginațiunea joacă deci un rol din cele mai mari, cu toate aceste efectul material, curat fizic, nu e de negat; magnetul lucrează direct, dar printr'o proprietate încă obscură, pe care el o posedă singur, fiind-că nisece slabe curente electrice, simpla apropiere a unui corp străin, sînt de ajuns pentru a provoca aceleși fenomene.

„Românul“.

(Ce devin acele). Mulți se întrebă adesea ce devin enormele câtimi de ace și de ace cu gămălie care se cumpără și se perd pretutindeni, tot anul, fie ele mici, mijlocii sau mari. Nisece uzini uriașe la fabrică ți și noapte le împachetează, le espedează și apoi peste câțva timp, nu li se mai dă de urmă. Unde sînt acele? Ce devin acele cu gămălie? Să sfîrșim odată cu Odyssea lor. În virtutea formei lor de cilindru lungit, acești auxiliari caracteristici ai civilizațiunii prezintă o suprafață relativ mare cu privire la câtimea de materie ce suprimd. Cădînd pretutindeni, în casă, pe scări, în stradă, acele măturate, se ascund prin crepături, unde din cauza umezelei sînt oxidate foarte iute, micul cilindru de metal este transformat într'un cilindru de oxid. La cea mai mică atingere este redus în praf.

(Amorul) nu se comandă nici se evită; nu se scie nici când, nici pentru ce vine, nici când, nici pentru ce se duce; când el întră în inima unui om, el acolo comandază ca stăpân, impunînd voința sa caracterelor celor mai energice, și făcînd să comită după împregiurări mari lașități sau mari acte de eroism.

Amorul nasce din un cuvînt, din un gest, o privire, și abia născut, el devine deodată un gigant.

Serviciul telegrafic

al
„TRIBUNEI“.

Paris, 28 Iunie n. Cholera este acum staționară. Eri s'au întemplat în Toulon șapte casuri de moarte. Se desminte scirea, că ar fi isbucnit epidemia în Marsilia.

Ventimiglia, 28 Iunie st. n. S'a constatat, că boala individului izolat în lazaret nu este cholera.

Londra, 28 Iunie n. S'au făcut toate arangiamentele pentru deschiderea conferinței. Prima ședință se va ține după ameați în sala oficiului de externe.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

A apărut:

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“

Nr. 3.

Ce n'a fost și nu va fi.

Poveste de I. T. Mera.

Sibiu, 1884.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții.

4 cr. ori 15 bani exemplarul.

Sciri economice.

Starea sĂmĂnĂturilor în Transilvania.

În comitatul Albei-inferioare vilele după starea lor de până acum...

FĂnațele sĂnt slabe și aci ca în toată țeara. În comitatul Selagiului grĂnele sĂnt culcate...

Piața din Sibiu 27 Iunie n. GrĂu Hectolitra 74-80 Kilo fl. 6.60-7.60...

TĂrgul de rimĂtori în Steinbruch. În 26 Iunie n. s'a notat: unguresci bĂtrani grei...

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Iunie st. n. 1884.

Table with financial data for the Bucharest market, including rent, interest, and exchange rates.

Bursa de Viena

din 27 Iunie st. n. 1884.

Table with financial data for the Vienna market, including gold and silver prices, interest, and exchange rates.

Bursa de Budapesta

din 27 Iunie st. n. 1884.

Table with financial data for the Budapest market, including gold and silver prices, interest, and exchange rates.

Advertisement for Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ in Sibiu, including details about insurance services and financial data.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale cĂii ferate de stat r. u.

Large table showing train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Predeal-Budapest, and others, with columns for train types and departure times.

Nota: Numerii incuadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.